

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. Д-Р ТЕОДОРА ДИМИТРОВА, Д.М.

член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-346 от 19.08.2021 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Отпоено: Защита на дисертационен труд на тема „*Медицински аспекти на водния травматизъм на море*“ от доц. д-р **Димитър Георгиев Ставрев, д.м.**, за придобиване на научна степен „*Доктор на науките*“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“, по научната специалност „*Медицина на бедствените ситуации*“

Кандидатът - доц. д-р **Димитър Георгиев Ставрев, д.м.** - е представил всички необходими за процедурата по конкурса документи, съгласно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет - Варна.

Кратки биографични данни

Димитър Ставрев е роден в град Варна, където завършва висшето си образование по медицина през 1987 година. Практикува, като участъков педиатър в Общинска болница в град Генерал Тошево. От 1990 е асистент, а след това последователно старши асистент и главен асистент в Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“- Варна. През 1993 година придобива медицинска специалност по „Анатомия, хистология и цитология“. Защитава докторска степен по медицина пред ВАК през 2011г. През 2015г. е избран за доцент в Русенски университет "Ангел Кънчев" по Анатомия, хистология и цитология, а през 2016г. за доцент по Медицина на бедствените ситуации - Морска медицина в Медицински университет - Варна.

Притежава квалификация по „Съвременни методи на реанимация при водни инциденти“ в Български Червен кръст; „Здравен мениджмънт в условията на здравето осигуряване“ в Институт по мениджмънт и предприемачество - София; "Основи на водолазната и хипербарната медицина" във Военно Медицинска Академия, ББАЛ – Варна; „Морски инструктор и преподавател" в Морски квалификационен център - Варна/Морска Администрация при Министерство на Транспорта.; „Спешна психологическа помощ при критични/стресови ситуации." Институт по социални дейности и практики.; Diplome de therapeutique homeopathique CEDH 0101, „Хомеопатична терапия" ЦОРХ, МУ-Варна ; „Практическо реализиране на закрила на интелектуалната собственост. Изобретения и научни открития. " МУ-Варна; „Интерактивни методи на обучение" МУ-Варна; „Оцеляване при наводнения и бързотечащи води" БЧК и др.

Член е на редакционните колегии на няколко сборника от научни и научно-практически конференции и на списанията: Историко-медицински сборник - "Музейно дело и история на медицината", Издание на музея по история на медицината, Варна; Авиационна, Морска и Космическа Медицина, Издание на Българско сдружение по авиационна, морска и космическа медицина съвместно с Дружество на специалистите по водно спасяване Варна;

Доц. Ставрев е отличен с почетен знак „БЪЛГАРСКИ ЛЕКАР" от БЛС, а през 2009 година и с Медал и Звание "ЗАСЛУЖИЛ ДЕЯТЕЛ НА БЧК" от Националния съвет на Българския Червен кръст.

Актуалност и значимост на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд обхваща изключително актуален и значим за страната

медико-организационен и общественно-здравеопазен проблем. Актуалността се обуславя от устойчивите климатични тенденции за глобално затопляне на Земната атмосфера и от свързаните с това предизвикателства пред системата за организация на медицинската помощ при водни бедствия и катастрофи. Налице е потенциал за реална практическа приложимост на резултатите.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен в общ обем от 227 стандартни страници, като е съдържанието е структурирано в следния вид:

Първа глава: Литературен обзор

Втора глава: Цел, задачи и методи

Трета глава: Собствени проучвания: Проучване на екстремните ситуации на море водещи до воден травматизъм в глобален мащаб и проявлението им в България (Природни морски катастрофи и антропогенни аварии); Проучване на медицинските потребности при морски експеримент и изработване на модел за медицинско обезпечаване на такъв; Създаване на модел за изследвания по морска физиология, организиране на морска медицинска изследователска лаборатория и резултати от собствени изследвания по морска изследователска програма; Изследване на готовността на населението за оказване на помощ при воден травматизъм. Набелязване на мерки за повишаване на компетентността на населението за действие при морски злополуки и катастрофи; Създаване на модел за междуинституционално взаимодействие при възникване на инциденти, аварии и катастрофи по крайбрежието, свързани с воден травматизъм в териториални води и зони на отговорност в Черно море.

Четвърта глава: Заключение; общи изводи; приноси

Трудът е онагледен е с 14 таблици, 17 фигури и 56 приложения. В библиографията са включени 363 литературни източника от които 162 на кирилица и 201 на латиница

Цел, задачи, хипотези

Целта на настоящия труд е ясно и точно формулирана: „да анализира свързаните с морските злополуки и катастрофи увреждания от морската среда на здравето на засегнатите и въз основа на направените изводи да се набележат мерки за намаляване и преодоляване на водния травматизъм на море“.

Изведени са пет основни задачи, логически последователи и обхващащи в пълнота поставения комплексен проблем. Изследвани са пет работни хипотези, които са ясно формулирани и съответстват на поставените задачи.

Материал, методи, инструментариум

Съответстващи на целта са проведените няколко собствени проучвания, прилагащи документален, библиографски, анкетен метод и методи за оценка на антропометрични и физиологични параметри.

Резултати от собственото проучване

Резултатите от собственото проучване са изчерпателно представени в няколко части и са добре структурирани според поставените задачи. Ценен е анализът и обобщаването на различните аспекти, както на морския воден травматизъм (причини, механизми, медицински щети), така и на преодоляването на медицинските поражения от него в различни етапи (профилактика на травматизма, действия по време на инцидент, преодоляване на

увреждания в последващи периоди).

Историческото проучване на експериментите в полето на морската екстремна медицина, идентифицира и анализира преимуществата и недостатъците им за да се създаде модел за медицина на морски експеримент.

Значима част от резултатите са насочени към разработването на модел на функционална оценка на морски професионалисти. Динамично оптимизиран и надграждан той претендира да се утвърди, като пример за добра практика в перспективното направление на морските изследвания. Стратегическата институционална амбиция на мултидисциплинарния академичен екип с участието на доц. Ставрев е да се преодолее негативния опит от неуспешни медицински изследвания при морски експерименти.

Достойнство на научната разработка е цялостното изследване и разкриване на готовността на населението за оказване на помощ при воден травматизъм, както и последващия го сравнителен анализ.

Оригинален принос е програмата от мерки за повишаване на компетентността на населението за действие при морски злополуки и катастрофи.

Изводи и приноси на дисертационния труд

Изводите са ясно формулирани, обобщават комплексния характер на изследвания проблем, като следват поставените изследователски задачи и логически произтичат от получените резултати.

Получените резултати от комплексното изследване на проблема, обхванат задълбочено и в пълнота, дават основание на дисертанта да предложи обучителна стратегия за търсенето на нови форми за взаимодействие на различните структури и институции в противодействие на водния травматизъм разширява възможностите за реакция при злополуки на море.

Доц. Ставрев синтезира произтичащи от резултатите препоръки и предложения, най-ценни от които са:

Основните потенциални жертви на воден травматизъм на море по българското крайбрежие са хората ползващи морските блага за отдих, спорт и развлечения. На следващ ред идват живеещите в крайморските райони, пребиваващите служебно и преминаващите през тях. Към тях следва да се насочи цялата активност, както за профилактика на водния травматизъм на море, така за повишаване на уменията за помощ и самопомощ при морски инциденти.

Морските експерименти в своята медицинска част допринасят значимо за опознаване на механизмите на физиологична и психическа адаптация на човек в непривичната морска среда. Всяка възможност за научни изследвания следва да се оползотвори за подобряване на безопасността на пребиваващите в морска среда.

Напълно приемам всички посочени от автора приноси.

Публикации по темата на дисертационния труд

Във връзка с дисертацията са представени 37 пълнотекстови публикации, едно от които на английски език. Доц. Ставрев е самостоятелен или първи автор на 12 от публикациите, свързани с дисертационния труд, което е допълнително доказателство за ангажираността на кандидата с изследвания проблем.

Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен според изискванията, много добре структуриран и отразява в пълнота съдържанието на дисертационния труд. Добре онагледен е с 28 фигури и 10 таблици.

Нямам критични бележки към представения труд.

Препоръката ми е насочена към стимулиране на автора да използва експертизата, опита и потенциала си за да предприеме необходимите стъпки и действия за реализиране на предложените в дисертацията препоръки, свързани с необходимостта от по-широко информирание и подготовка на обществеността в Р България за правилни действия и оказване на първа медицинска помощ чрез съдействието на МОН, МТСП, МОСВ, БЧК, Общинското ръководство и ПБЗН.

Заключение

Представеният дисертационен труд представлява първо по рода си задълбочено и всеобхватно проучване на медико-организационните проблеми на водния травматизъм в медицината на бедствените ситуации. Дисертацията напълно покрива изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет - Варна.

Високата оценка на всички достойнства на дисертационния труд ми дават основание да дам положително становище и убедено да предложа на Научното жури да гласува положително и присъди на *доц. д-р Димитър Георгиев Ставрев, д.м.* научната степен „Доктор на науките“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“, по научната специалност „Медицина на бедствените ситуации“.

20. 10. 2021 г.

Гр. Варна

Член на Научното жури:

/проф. д-р Теодора Димитрова, д.м./